

ČASOPIS ZA RESNICO IN PRAVICO! DO BOJA DO ZMAGE!

Izhaja trikrat na teden: v torek, četrtek, soboto.

Issued three times a week. Tuesday, Thursday Saturday.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO SLOVENSKE POD PORNE DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGO. STEV. (No.) 88. CHICAGO, ILL. TOREK, 24. JULIJA — TUESDAY, JULY, 24. 1923. LETO (VOL.) BK.

Z. D. NI ZA VABITI V EVROPEJSKE ZMEŠNJA-VE.

Tako povdarjajo državni Velike Britanije. — Baldwin prišel na dan s svojimi načrti.

London. — Na Downing streetu so prišli do prepričanja, da je najbolje pustiti Zedinjene države v miru, in da jih ni za siliti za sodelovanje v evropskih državah. Tega mnenja je tudi vse vodilno angleško časopisje, ki povdarja v svojih uvodnih člankih, da Zedinjene države praktično nikakor ne morejo sodelovati uradno pri urejanju evropskih zadev, ne da bi pri tem ne doživele notranje politične krize doma. Zedinjene države so pri volitvah leta 1920. pokazale, da narod ni za ligo narodov, kot tak gotovo tudi ni za mednarodni svetovni tribunal. Zaradi tega pravi tudi Pariški "Temps": "Pustimo Ameriko v miru, ako bo kdaj pri volji sodelovati za evropski mir, bo rada sama prišla, ne da bi jo bilo treba prisiliti v to."

Francija še ni uradno odgovorila na vso noto, ki jo je Berolinska vlada poslala v Paris via London. K temu predlogom in pogojem pa je baje poslal še gotove sugestije sedanjemu angleški ministrski predsednik Stanley Baldwin. Njegova sugestija svetuje sestaviti najprvo takoj ekspertno gospodarsko komisijo, ki naj gre v Nemčijo in preišče finančno stanje današnje Nemčije. Najprvo je njegovo mnenje, da se dožene, kaj je Nemčija sploh zmožna storiti v finančnem oziru. Potem se le bo mogoče postaviti pogoje in zahtevati, kar bodo Nemci mogli dati. Nezmislno, pravi on je to, da bi mi zahtevali kaj takega, kar nam Nemčija bi ne bila v stanu dati.

Poincare pa, kot govore poročila vstraja še vedno pri svoji trmoglavi politiki, da Nemčija mora plačati kar ji dolguje neglede, kje naj vzame beliče, ki jih ima za odšteti. Danes je sklical na posebno posvetovanje svoje reparacijske svetovalce v Parizu, katerim bo predložil v razsodbo nemške in Baldwinove predloge. Velika Britanija je sita do grla Francoske politike in kot pokazujejo razni izrazi vplivnih angleških državnikov, zna skleniti z Nemčijo separatno pogodbo, in v tem oziru pustiti Francijo na cedilu. Kako politika se bo potem začela v Evropi bo pa pokazala bodočnost.

NOVI POLICIJSKI NAČELNIK NASTOPA STROGO.

Chicago. — Policijski načelnik Morgan Collins je včeraj osebno vodil oddelek policije na North Side in tam vprizoril preiskavo po tamkajšnjih gostilnah za opojnimi pijačami. Na 5357 Broadway in na 1147 Berwyn ave so zaplenili gotove množine žganja in likerjev. Lastnike so odvedli v zapor na Clark Station, kjer so bili kasneje izpuščeni na prosto proti varščinam.

OČE 45-TIH OTROK.

Santa Ana, Cal. — Nekli 88-letni Romulu Delsi zaposljen kot rančman v Stantonu, tukajšnjem malem mestecu je oče 45-tih otrok. Sodnijski zapiski kažejo, da je bil potóčen petkrat. Njegov najmlajši otrok je star 6 dni, in je krepek in zdrav.

ADRENALIN NEUSPEŠEN.

Dixon, Ill. — Zdravniki so skušali oživeti žičnega električnega popraviljača Lee Bose, ki ga je zadel električni tok in na mestu ubil. Tekom petnajstih minut je prihitel na lice mesta zdravnik in mu injektiral v srčne mišice adrenalin, ki pa ni pokazal nikakega učinka.

VILLA UMORJEN IZ MAŠČEVANJA.

Ustrelil ga je človek, katerega očeta je dal ustreliti pred časom Villa po svojih banditih.

El Paso. — Zadnji petek se je raznesla v svet novica, da je padel iz zasede strel ki je pretrgal, znanemu bivšemu mehikanskemu banditu, Villa nit življenja. Ko so to počulo ljudje zagledali na prvi pogled, so zmajali z glavami in si mislili, da to zopet navadna rasa, s katero polni časopisje svoje kolone. A poznejša poročila so potrdila, da je Villa, resnično konečno vendar enkrat poslan v boljši svet, tisti Villa, ki je že mnogokrat umrl, ali pa bil ubit.

Kolikor dosedaj znano, je Villata ustrelil človek, od katerega oče je bil na ukaz Villata svoječasno ustreljen popolnoma po nedolžnem. Zaklel se je že tedaj, da bo maščeval smrt svojega očeta in zadnji petek je to izvršil. Morilec je utekel in vladne čete ga zasledujejo po gorovju, dosedaj še brez vsakega vspeha.

Zgodovina Villata je našemu ljuba s samimi revolucijami in upori. Leta 1916. je kličoval Zedinjenim državam. Pershing ga je lovil s svojo vojsko, ki ga pa ni ujel. Ob meji je vprizorjal vedne kaprice. Na vesti je imel kot upornik nebroj umorov. Vendar tudi njegov dan je prišel, kakor pride za vsakega.

AMERIŠKI POSLANIK NA JAPONSKEM SIJAJNO SPREJET.

Tokio. — Novodošli ameriški poslanik Cyrus E. Woods je bil slovesno sprejet od Japonskih vladnih zastopnikov. Sprejem se je vdeležil osebno Japonski prestolonaslednik Hirohito.

KRVAVA STATISTIKA.

Chicago. — Od 1. januarja 1923. do včeraj je bilo zaznamovanih v Chicago 371 smrtnih slučajev, povzročeni od avtomobilov. Od streljanja je bilo ubitih 127. Od zavživanja munšajna 118. Vse to po zaslugi neprevidnosti.

MESTO BERNE DOLŽNO ŠEST MILIJONOV AMERIKI.

Berne, Švica. — Mestni svet je naznanil, da je mesto dolžno Zedinjenim državam celih šest milijonov dolarjev, katere se je mesto izposodilo po 8. odstotkov obresti na leto pred dvema letoma. Mesto bo plačalo ta dolg leta 1926.

AUTO BUSI DELAJO VELIKO KONKURENCO.

Chicago. — Znana firma Chicago Motor Coach Co. bo postavila za promet nadaljnjih 70 velikih avto busov, ki bodo vozili med East Lake St. in North Chicago ave. Busi bodo vozili med 7 uro zjutraj do polnoči vsak večer. Avto busi bodo vsekakor delali veliko konkurenco pouličnim karam, katerim že sedaj vžamejo dnevno veliko potnikov.

AMERIŠKE VESTI.

— Senator Moses načelnik republikanskega senatorskega kampanjskega oddelka prerokuje nastop močne tretje stranke, katero bodo tvorili ameriški delavci in farmerji. Ej, republikanci so jo pošteno zavozili. To vedo tudi sami. Zato bo pa stara garda poslana pri prihodnjih volitvah v penzijo!

— V Washingtonu so te dni zamislili novo postavo, ki veleva izdelovateljem sadnega mošta, med katere spada tudi vino, da se mora mošt takoj sterilizirati, da potem ne zavre in ne postane močan. Za sterilizacijo mošta bodo rabili neke vrste kemični prašek, ki bo mošt obdržal v istem stadiju, kakor bo tedaj, ko se bo dalo v njega dotični prašek.

— Zvezna vlada je imela skupnih izdatkov tekom lanskega leta 1922. kakor to poroča uradno naznanilo celih \$11,661,200.43. Koliko je imela dohodkov poročilo ne omenja.

— Iz New Yorka se poroča, da je te dni odpotoval na francoskem parniku Pariz ameriški kardinal Daugherty iz Philadelphia v Evropo v Lisieux na Francosko, kjer bo navzoč z drugimi evropskimi cerkvenimi dostojanstveniki pri razglasitvi sestre Terezije za svetnico.

— V Gari, Ind. so našli zadnji soboto dva vtopljenika v kopalšču tamkajšnje jeklarne. Oba sta še mlada fanta, ki sta utonila pri kopanju.

— V Polo, Ill. je te dni umrl neki tamkajšnji farmer Allison Stover na svojem farmarskem vozu. Konji so sami prišli domov in pripeljali gospodarja mrtvega na vozu. Zdravniki je dognal, da ga je zadel mrtvoud.

— V Atlantic City, N. J. so našli mrtvega tamkajšnega žurnalista M. A. Rothshilda, ki je utonil v kopalšču, v katerem se je kopal.

— V Hammond, Ind. je tamkajšnja General American Tank Car Co. odslovila 200 svojih delavcev, ker so zadnji petek odšli na stavko. V soboto so se nekateri vrnili na delo, ki jih pa družba ni sprejela.

— Zakladničarski tajnik države Michigan poroča, da je prejel v prvi polovici tega leta nad \$2,000,000.00 za avtomobilske licence. Nad 150 tisoč novih licenc je vpisanih v prvi polovici tega leta.

— V Stanton, Ia. se je nevarno poškodoval farmer Erickson. Peljal je domov poln voz krme in on je sedel na vrhu. Krma na kateri je sedel je zdrsnila pod konje in on z njo. Konji so pričeli skakati po njem in mu polomili več reber.

— V Rapids, Wis. so priredili zadnji soboto farani cerkve sv. Petra in Pavla svojemu ljubljenemu župniku Rev. Wm. Reding "surprise party" za tri letnico župnikovanja na tamkajšnji župniji. Ob tej priliki so mu podarili nov Buick avto. Tako med drugimi narodi cenijo delo svojih duhovnikov! Pa prinas?! — V Chisholmu, Minn. je izdal tamkajšnji "Kiwanis Club" lepo žepno knjižico, ki podaja vse informacije tamkajšnjih jezerov, logov, lepih gozdov in vse tamkajšnje okolice. Knjižica je zlasti važna za turiste.

— V Chisholmu, Minn. sta kandidirala pri zadnjih volitvah okrajnih šolskih odbornikov tudi dva Slovenca Frank Furlan in Frank Gmajnar.

— V Chisholmu, Minn. sta kandidirala pri zadnjih volitvah okrajnih šolskih odbornikov tudi dva Slovenca Frank Furlan in Frank Gmajnar.

ŠIRITE LIST EDINOST

ZDRAVNIK KRIV SMRTI NJEGOVE PACIJENTI-NJE.

Peoria, Ill. — Mrtvaški oglednik je danes naznanil oblastem Dr. B. Elderja, da je kriv smrti tamkajšnje Mrs. Helen Billings, ki je baje umrla za neko operacijo. Elder je baje izvršil nepoštavno in nedovoljeno operacijo na Mrs. Billings. Elder se nahaja v zaporu.

ZAHTEVA ZA IZVANREDNO ZASEDANJE KONGRESA.

To potrebo vidi več kongresnikov, da se zaustavi verižništvo z antracitnim premogom.

Washington, D. C. — Zahteva za izvanredno zasedanje kongresa se kaže od strani gotovih kongresnikov čez dalje bolj potrebna. Senator Brookhart je že pred par dnevi obrazložil potrebo za izvanredno zasedanje. Prezident Harding je baje izjavil, da on kot vrhovni izvršilni uradnik države ne vidi take potrebe. V soboto pa je prišel na dan s svojim načrti kongresnik Treadway iz Massachusetts in je na široko obrazložil kako vitalna potreba je, da se skliče izvanredno zasedanje kongresa, da reši gotove velevažna prečja vprašanja, ki kličejo po takojšni rešitvi za korist naroda.

Najvažnejša stvar, ki zahteva takojšnje rešitve je verižništvo z trdim ali antracitnim premogom. Treadway je povedal, da prepuščevalci verižijo s trdim premogom tako oduroško, da napravijo pri količini, ki so preje zaslužili od 15 do 40 centov sedaj cele 3 ali 4 dolarje profita. Ako je to tako, kar je vrjetno da je, potem ni čuda, da draginja tako rapidno narašča od dneva do dneva. In kdo te velikanske profite znosi skupaj kot pripriposti konzumenti, katere pa tvorijo zopet skoro sami delavci. Sicer pa, ali ni mogla vlada že pri zadnjem zasedanju uzakoniti postaviti proti verižništvu? Kdo bo plačal velikanske stroške za izvanredno zasedanje kongresa kot narod — delavci. V naši državi je pač vedno tako, da vse cene plača konzument. Zato se ni čuditi ako narod obrača hrbet taki stranki, kot sedaj sedi na vladnem šimeljnu.

OKRADLI SENATORJEV DOM.

Caldwell, N. J. — Tukajšno poletno bivališče senatorja Edwardsa je bilo sinoči obiskano od tatov, ki so pokradli mnogo zlatnine in drugih dragocenosti in \$500. denarja.

STAR 94 LET IN IMA ŠE VESE ZOBE.

Los Angeles, Calif. — J. D. Brown tukajšnji meščan je včeraj slavil svoj 94. rojstni dan. Brown je star veteran iz civilne vojne. Kar je pri njem najti pri tej visoki starosti je značilno posebno to, da ima mož še vse svoje lastne zobe.

LA FOLLETTE ODPOTUJE V EVROPO.

Madison, Wis. — Senator La Follette in njegova soproga odpotujeta v Evropo za dva meseca. Glavni namen njegovega potovanja je proučevanje evropskih razmer. Zlasti hoče temeljito proučiti kooperativni trg na Danskem.

JUGOSLOVANSKE NOVICE

Jako pametno sodbo o razmerah na Balkanu pričbuje glasilo nemškega centra. Glavni sovražnik Jugoslavije je Italija. Jugoslaviji pa se Italije ni treba bati, pravi članek, ako bodo jugoslovanski državniki zadeljeli pravo pot. Niti Grčija niti Bolgarija se ne bosta podali v italijanske mreže, ako bo Jugoslavija znala Italijo diplomatskim potom nadmodriti. Zato članek ne razume, čemu so belgrajski politiki zavzeli sovražno stališče napram vladi g. Cankova. Bolgarske meščanske stranke niso tako nespametne, da bi žrtvovalle pametne smernice Stambolijskega in se pustile na Balkanu izolirati. Bolgarija bo nasprotno gledala, da se prijateljsko z Jugoslavijo utrdi. Od Italije se ne bo Bolgarija dala eksploatirati; njej je samo na tem, da cvete njen eksport v Italijo, ki zavzema drugo mesto. Glavno pa je po mnenju člankarja, da se z Makedonije ne ravna kakor s kolonijo, ki jo Belgrad izsesava kolikor more. Če sreča jugoslovanske državnike pamet, meni člankar, lahko Italijo od vzhodne obali Jadrana popolnoma izrine, če ne, pa lahko vse izgubi.

Parlament zapustiti nameravajo poslanci Slovenske ljudske stranke in pa del muslimanskih poslancev iz Bosne. Tako so vsaj zagrozili vladi. Vprašanje pa je, če se bo belgrajska vlada na te groznje ozirala. Pri kakšni drugi vladi bi tak korak nekaj zalegal, toda v Belgradu je to veliko vprašanje. Belgrajska vlada bo čisto gotovo rekla: "Če vas ne veseli biti v parlamentu, pa idite v božjem imenu! Mi imamo večino in vas itak ne potrebujemo." — Po naših mislih bi bilo pa lepše za Slovence, če bi taki vladi slovenski poslanci res nekoliko pokazali roge, z uspehom ali brez uspeha, to je vseeno, ker "uspehov itak od belgrajske vlade ni za pričakovati nobenih. Vodilna misel radikalne srbijanske vlade je namreč, da so oni zmagovalci, mi pa premaganci in na premagance se ni treba ozirati. Dolžnost premagancev je samo plačevanje in delo za zmagovalce. Zato pa tudi parlament v Belgradu ni parlament in belgrajska vlada ni parlamentarna vlada v evropskem smislu, ampak diktatura.

Ministrski predsednik Pašič je včeraj zopet redno prevzel svoje posle. Tekom prihodnjega tedna pa g. Pašič odpotuje v Marrijanske Lazne, kjer bo ostal nekaj tednov. Za čas njegove odsotnosti ga bo zastopal g. Marko Trifković.

Vojak na straži ponesrečil. V petek 29. junija je stal na straži na železniškem mostu vojak Drago Glavonič. Ko je privozil ob pol 11. vlak čez most, je vojaka tako močno zadel, da je v vojaški bolnici kmalu umrl.

Smrtna kosa. V Kranju so kopali prošli mesec tamkajšnjega rojaka Emila Merka, podpolkovnika v pokoju, ki je umrl v ljubljanski vojaški bolnici na posledičah boleznih, ki si jo je nakopal v izvrševanju svoje službe. Po prevratu je služboval v Ljubljani, Mostaru in končno v Štipu v Makedoniji.

Gorenji vrh priklopljen pošti v Šmartnem pri Litiji. Zoselje Gorenji vrh, občina Bukovica, ki je spadal doslej k pošti v Šent Vidu pri Stični, spada odslej k pošti v Šmartnem pri Litiji, ki bo odpravljala pošiljke za ta kraj na pomožno pošto Javorje.

I. W. W. RADIKALCI SEJEJO SEME UPORA.

Chicago. — Glasom poročil iz urada Ameriške Delavske Federacije so radikalni elementi pripadajoči k zloglasni organizaciji I. W. W. zopet na delu in sejejo med delavstvo seme nezadovoljnosti. Oblasti so že pridno na straži radi teh elementov.

POLJAKI IN TURKI PISPISALI VOJAŠKO POGODBO.

Najbrže je ta alijanca sad Francoske proti ruske politike. — Francija ima pod vplivom vsa Evropa.

Lausanne. — Danes so Poljaki in Turki glasom poluradnih poročil podpisali tajno medsebojno pogodbo. Turčija baje soglašala in se zavezuje, da bo prišla Rusijo za slučaj, da slednja napade Poljsko. Poljska pa daje Turčiji v svoji pogodbi enako pomoč v slučaju ruskega napada na Turke.

Ta alijanca, kolikor znano je zasnovana po Franciji, katera hoče potegniti okoli Rusije verigo proti ruskim državam, da Rusija ne bo mogla priti v teritorijalno dotiko z Nemčije.

Za Poljake je pa ta alijanca sramotni pečat, ker kot Slovani gredo v vojaško alijanco proti najzagrizenjšemu sovražniku Slovanov, ki jih pozna zgodovina s krvočelnimi Turki, pred katerimi so padali že tudi Poljaki v minulih stoletjih.

MESTO NEW YORK PRAVILJA POSEBNO JAHTO ZA PREZIDENTA.

New York. — Mestni svet je določil, da se da prenoviti jahto Macon, ki je last mesta New York. Jahto se bo rabilo za prevoz Mr. in Mrs. Hardinga, ko se vrne iz svojega pota čez Panama kanal.

FARMARJI BODO ŽITO SPRAVILI V ŽITNICE.

Kansas City, Mo. — Farmarji so sklenili v 46. državah, da ne bodo postavili žita na trg, dokler bo imelo žito tako nizko cenno kot jo ima sedaj. Tako omenja poročilo farmarske centrale iz Kansas City.

ZRAKOPLOVEC SE UBIL.

Los Angeles, Calif. — Letalec Jack Gregory je danes vsled goste megle zadel ob skalovje bližje jezera Tahoe. Gregory je bil najden mrtev in letalo popolnoma razbito.

DENARNE POSILJATVE.

Včerajšnje cene so bile jugoslovanskim dinarjem:

100 — Din.	\$ 1.35
500 — Din.	\$ 6.00
1000 — Din.	\$11.60
2500 — Din.	\$28.50
5000 — Din.	\$57.00

Za italijanske lire:

50 — Lir	\$ 2.75
100 — Lir	\$ 5.25
500 — Lir	\$24.00
1000 — Lir	\$47.00

Pri večjih svotah, ki presegajo 20 tisoč Din. ali 2 tisoč lir, damo še posebni popust. Predno pošljete denar čez druge tvrde se spomnite na našo podjetje, ki bo Vam poslalo Val denar v stari kraj čeneje in hitreje, kakor kje drugje. Naše cene so vedno najnižje!

Vse pošiljave nasklavljajte na: BANČNI ODDELEK EDINOST, 2849 W. 22nd St. Chicago, I.

EDINOST

(UNITY.)

Ishaja vsak terek, četrtek in soboto. — Issued every Tuesday Thursday and Saturday.

PUBLISHED BY:

Edinost Publishing Company

1849 West 22nd Street,

CHICAGO, ILL.

Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo

Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Združene Države za celo leto	\$3.00
"	Za Združene Države za pol leta	\$1.50
"	Za Chicago, Kanačo in Evropo za celo leto	\$3.50
"	Za Chicago, Kanačo in Evropo za pol leta	\$1.75
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$3.00
"	For United States for half year	\$1.50
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$3.50
"	For Chicago, Canada and Europe for half year	\$1.75

ŠTEVILKA POLEG VAŠEGA NASLOVA ZNAČI DO KDAJ JE PLAČAN LIST.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Hinavščina, ki ji ni para pod solncem!

Danes smo se namenili spregovoriti o hinavščini naših slovenskih rdečih socialistov, ki se šopirijo na Lawndale in mislijo, da edino oni imajo patent za reševanje delavskih vprašanj. Zgodovina teh parazitov v vrstah slovenskega delavstva je tako pokrita, da jo človek le težko najde, tako kot je v resnici, kajti zvezana je z gorostasnimi lažmi in zavijanji. Vse kar je lepega na njej je samo površna ovčja obleka, s katero je oblečena zgodovina požrešnih volkov in hijen v človeških podobah. Tako premeteno je šešita ta njih površna ovčja obleka, da človek, ki je vse to delovanje gledal je nekako hipno preslepljen in kima za intriganti, ki so ga preslepili, kakor špiritisti svoje gledalce.

Pred 29. leti so razni slovenski možje ustanovili Jednoto. Krstili so jo za narodno nič hudega sluteč. Ustanovniki so bili do malega katoličani razen par hinavcev, ki so se vrinili kot volkovi v ovčjih oblacihih v Jednoto. Ti volkovi med katerimi je bil glavni kolovodja pokojni K. so prva leta molčali in pridno napeljevali vodo na svoj mlin. Gl. Sv. je bil uradno glasilo Jednote. K. je dobival tiskovine od društev in ljudje pripovedujejo, da tarat se je K. pomagal do svoje lastne tiskarne. Ta Kundaž pa ni vedno ostal miren, Volk v ovčji obleki je "jagnje" toliko časa, da zvabi k sebi jagnjeta — potem pokaže zobe. Tako tudi s K. Začel je vsiljevati svoje radikalne ideje, a članstvo tedaj še ni bilo zastrupljeno kot je danes, se je dvignilo in mu obrnilo hrbet. K. ves razkačen, ker jih je dobil po svojih prstih, je šel in ustanovil Zvezo svobodomilcev. Pota so se razcepila in vsaka izmed organizacij je šla svojo smer. To je prvo poglavje začetne zgodovine teh hinavcev.

Radikalni in konservativni reformatorji so šli vsak svojo pot. A radikalni element ni počival; kakor kača v raju za Evo, tako je lazil za Narodno Jednoto, dokler je ni zavedel na radikalno pot, ki je najradikalnejša mej Slovenci v Ameriki.

Kovali so načrte. Prihajali so na krmilo za vsako konvencijo bolj radikalni odborniki in leta 1912 menda, so sprejeli resolucijo na milwaški konvenciji, katera je potegnila rdečo potezo po ustavi in zastavi Narodne Jednote. To REZOLUCIJO je baje predložil neki Molek, kot se je tozadevno poročalo v tedajnem času. Ta resolucija baje nekako govorila, da glasilo mora pisati in propagirati ideje, za katero se ogreva socialistična zveza. Tega sklepa milwaške konvencije pa ne more ovreči članstvo kar tako. Veste čitatelji, kako so si ti hinavci zavarovali hrbet. Tako le nekako. Poslušajte. Ne drugače, ako tri konvencije glasujejo ena za drugo z večino proti temu sklepu in med vsako teh treh konvencij mora biti menda tri leta razdobja. Tako torej, če n. pr. članstvo danes zahteva, da organizacija, ki je bila ustanovljena na narodni nepristranski podlagi, mora dobiti nazaj svoj stari originalni obraz, bi to vzelo najmanj devet let predno bi se zamoglo to dejansko doseči. Ali je treba iskati kje večje hinavščine? Ali ni to naravnost prikrita umetna preslepitev članstva, ki je zaupno stavilo svoje zaupanje v roke teh rdečkarjev?

Kot sem že rekel, da je to resolucijo predložil in spravil s svojo hinavsko agitacijo v ospredje, da jo nerazsodni delegatje sprejeli kot mačka v žaklju, neki Molek, ki sedaj prav pridno maže in kozle strelja vred s starim potvarjalcem na rovaš nerazsodnosti članstva, ki s svojimi žulji zdržuje vse to.

Danes če članstvo protestira, se ti paraziti na Lawndale smejejo. Hrbet so si zavarovali za devet let naprej. Pa mi povej delavec, če ni to neke vrste umetno uveljavljeno diktatorstvo, ki je tako sorodno Trockijevemu, da bolje biti ne more?

Trbovec in Verderbar sta se gotovo že tisočkrat pokesala, ako sta tedaj volila za omenjeno resolucijo. Dokler je bil prejšnji tajnik je Jednota še plula po bolj konservativnih valovih lawndalske politike. Ko je pa prišla na krmilo in v polno moč sedanja radikalna mašina, pa izgleda, kakor bi bila Jednota ustanovljena za ta namen, da nje glasilo napada duhovnike, cerkve in katoliško vero. Ali najdete v njenem glasilu kaj drugega kot izbruh nesramnih napadov na duhovnike, cerkve in katoliško vero? Pa še več, kdo se ne spominja, ko je to jednotino glasilo obsodil lansko leto največji ameriški dnevnik na srednjem zapadu radi njene radikalne pisave? Se ne spominjate več, ko je bil prištet list, ki ga vi vzdržujete z vašimi žulji za najradikalnejšega med najradikalnejšimi? In ta madež ste zaslužili vsi, ki vzdržujete omenjeni list vsled teh hinavcev, ki so vam pobarvali jednoto na tako hinavski in prikrit način. Vse vas člane in članice imajo za navadne Janezke in prav je, saj se jim sami pustite, da vas vlečejo za nos. "People can be fooled as long they want themselves to be fooled!"

In ko se te hinavce prime od desne in leve, tedaj začno metati okoli sebe visoke fraze, v katerih je pa toliko blufa in laži, kolikor besedi, kakor jim je to zabrusil lansko leto clevelandski list po vsej pravici.

Ljudje njihovega šarlatanskega značaja so prodane duše, ki so danes tu jutri tam. Delavske koristi so jim deveta briga! Kaj

njim mar, ako ti slovenski premogar, ki garaš globoko pod zemljo za svoj revni kruhek, danes vzameš od vsega hudega konec. Kaj je njim zate? Da dokazem, da jim ni nič zate revni delavec, ti navedem slučaje, ki bodo potrdili mojo trditve. Se spominjaš, ko ste bili premogarji lansko leto smrtni boj za svoje pravice? Se spominjate slov. premogarji, ki ste omagovali tekom stavke pod težo neznošnih razmer? — In ali so se ti tvoji delavski prijatelji, ki imajo toliko za povedati čez katoliške duhovnike, cerkve in katoliško vero usmilili? So ti dali kako dejansko podporo? Je njih glasilo, katerega vi vzdržujete s svojimi, žulji objavilo kako prošnjo za reveže premogarje? — Katoliška lista Edinost in Glasilo KSKJ. sta jo? — Mi smo razumeli vaše bolečine? — So jih vaši hinavski uredniki? — To so suha dejstva, katere prepučamo v razsodbo vašemu zdravemu razumu!

Pitati ubogo delavsko paro, ki pada in krvavi pod neznošnimi razmerami s frazami na papirju, kakor to znajo lawndalski koritarji, je lahko. To lahko dela vsak, vse kar mu je potreba, je zakrknjeno podlo dušo, za katero pa menda ne bita nihče lawndalske koritarje!

To smo napisali, da našemu delavstvu predstavimo še enkrat volkove v ovčjih oblacihih, ki odkar so na krmilu in pri koritu uganjajo hinavščino, da ji ga ni para pod svetlim solncem! Volkovi v ovčjih oblekah pa lahko ta članek, ako jih volja dobesedno ponatisnejo SEBI za kratek čas!

IZ SLOVENSkih NASELBIN.

So. Chicago.

Lepe in vesele dneve doživljamo v naši naselbini, v slovenski naselbini sv. Jurija. Vsaki večer je živahno okrog cerkve. Po končanem dnevnem delu pridejo bližnji farani k cerkvi in vsak večer prav marljivo tja v pozno noč stavijo ograjo ali fence okrog cerkve. Company Sears Roebuck nam je zadnje dni doposlala lep fence ali ograjo iz močne žice. Je najboljšo delo, ki ga izdeluje imenovana Company. Naši možaki so pa preje hodili na cerkveni prostor za cerkev vlivat iz cementa postne ali podstavke. Celih 212 čevljev velika ograja ali fence okrog cerkve sedaj prav lepo izgleda. Kar je pripombe in pohvale vredno omeniti je to, da je ograja, četudi je jako lepa in jo cenijo od 400 — 500 dolarjev, ako bi jo dali staviti kakemu kontraktoru, postavljena za nizko ceno, celih 88.44 dolarjev. S to svoto so se napravile še dveje cementne stopnice v cerkev, kar lepo izgleda za tako veliko zidano cerkev. Po zaslugi marljivega cerkvenega odbora in po prizadevanju vrlih faranov smo zopet napredovali pri naši cerkvi.

Naj bo na tem mestu izrečena pohvala in zahvala tako cerkvenemu odboru kakor delujočim faranom, ki so konečno v kratkem času izvršili tako potrebno delo okrog svoje cerkve.

Očividec.

Cleveland—Newburg, O.

— Še živimo, pa smo tihi! Vsekako pa se moramo malo oglasiti, da ne zadremljemo sami in, da tudi drugi tako ne bodo sodili o nas. Sploh pa nas zadne čase grom in tresk drži po koncu, da ne zaspijo niti po noči. Tako streljajo včasih, da človeka kar stresa. Nebeške moči se gibljejo, navzlic katerim je največja človeška moč, kakor mala igračica. V časih mislimo, da smo kaj, pa nismo nič, sv. Pavel je gotovo njegove besede pisal v kaki nevihti — "Ako kedo misli, da je kaj, ko ni nič, sam sebe vara."

— Naš častiti g. kaplan, Father Bombach, je že par tednov sem pregledval mape, čital popis od popotvanj in zdihval, ker mu je bila pot zaprta vun v naravo. Predsednik Harding mu namreč ni dovolil iti vun. Ko so zato zvedli člani dr. sv. Imena mladeniškega oddelka in članice deklisnega društva, so hitro, kakor jagnje z repkom mahne, šli na delo, da vse zapreke odstranijo. Malo časa je vzel in Father Bombach je bil pripravljen podati se v canadske tujine na ribo lov. Z njim je šlo še par drugih, kakor Dr. Seliškar in nekaj drugih, da se ondi v čistem zraku malo oddahnejo. Sedaj pa z velikim zanimanjem in v blaženih nadah čakamo povratka in imamo vse pripravljeno, da bomo pekli ribe. Upamo, da na prinesejo nazaj kaj več dokaza v vspehu, kakor pa samo "fish stories."

— Piknik za piknikom! Cerkevni piknik je minul in prinesel čisto malo čez tri tisoč čistega dobička — res je, to ni šala, še malo čez tri tisoč čistega! Avtomobil, ki je bil v stavi je do-

videli kdo bo zmagal. Preskrbite si vstopnice pravočasno!

— V nedeljo 12. avgusta priredi dr. sv. Štefana, 1. KSKJ. svoj izlet ali piknik v Lemont, Ill. na Kochs Grove. Zabava bo izborna. Kot čujemo bodo na ta dan vrtili na ražnju jance, pa še druge dobre stvari bodo imeli, ki s tako robò vkup paše.

— Mr. Math Grill kot čujemo, je te dni odpotoval v Detroit, Mich. kjer bo nastopil službo kot strojnik pri neki tamkajšnji družbi.

— Mr. Frank Grill lastnik slovenske mlekarne, ki je obolel pred kakim dvema tednoma, se počuti že bolje in bo kmalu popolnoma okreval.

— Mrs. Frank Kopal, Mrs. Charles Bregantič in Mrs. Karolina Pičman so odšle te dni na kratke počitnice v Willard, Wis. Vsem želimo počitka in oddiha in srečen povrat!

— Mrs. Agnes Zakrajšek mati našega preč. g. župnika se je vrnila te dni iz dvatredenskih počitnic iz Willarda, Wis. Pravi, da Willard se jim je zelo dopadel, zlasti radi dobre pitne vode. G. župnik se pa vrne konec tega tedna iz počitnic.

— Mrs. H. Kušar in Mrs. M. Miler, ki so se nahajale na počitnicah v Fox Lakes so se vrnile domov te dni. Na počitnicah se njima je prav dobro godilo, vsaj tako izjavljata sami.

— Krsti zadnjih dni v cerkvi sv. Štefana so bili:

Družini Mr. in Mrs. John Klajdeman je prinesla darežljiva gospa Storklja čvrsto hčerko, katero so krstili za Ano. Botra sta bila Mr. in Mrs. Štefan Balazšič. — Družini Mr. in Mrs. John Gabina je prinesla krepkega dečka, ki so ga krstili za Johna. Kumuvala sta Mr. in Mrs. Anton Furlan.

— Preminul je zadnje soboto v Chicago State Hospital chičaškim rojakom znani rojak Mr. John Horžen, ki je že dalj časa bolehal in se nahajal v bolnišnici. Umrj je preveden s sv. zakramentom za umirajoče.

Pokojni je bil član društva Holy Name, Kolumbovih Vitezov in društva sv. Jurija Katoliških borštarnjev. Pokopan je bil zadnji terek s pogrebno sv. mašo iz cerkve sv. Štefana na Resurrection pokopališče na Summit, Ill.

Pokojni zapušča žalujočo soprogo in več nedoraslih otrok. Žalujoči soprogi in vsem sorodnikom naše sožalje, pokojnemu pa sveti večna luč, mir in pokoj!

Bridgeport, O.

Po dolgi in mučni bolezni je tukaj preminul dne 11. julija rojak John Gregorčič. Bil je v bolnišnici nad 5 mesecev, trpel je grozne bolečine. Januarja meseca je imel "flu," in potem so ga začele noge boleti, da so mu obe noge odrezali. Od tistega časa je trpel strašne bolečine, dokler ga ni rešila smrt trpljenja. Trpel je vdano in prejel je večkrat svete zakramente, tako tudi zadnji dan pred smrtjo je bil preveden s svetim zakramentom.

— Pokojnik je bil doma iz Dvora, fara Žužemberk na Dolenskem. V starem kraju zapušča očeta, brata in sestro, tukaj pa dva brata in sestro Josephine Hochevar, pri kateri je pokojnik stanoval celi čas, kar je prišel iz starega kraja. V Ameriki je bil 18 let. Star je 41 let. Pripadal je h društvu sv. Barbare št. 23. K. S. K. J. in h društvu Edinost S. N. P. J. Društvo sv. Barbare mu je priredilo krasen pogreb. Lepo je bilo za videti, ko so vsi člani sprejeli svojega brata do groba. In tudi od društva Edinost se je precejšnje število članov vdeležilo pogreba. Pokojnik je bil tudi maročnik na Edinost. Vsem sorodnikom naše sožalje. Pokojniku sveti večna luč!

— Rojaka Martin Berusa je avtomobil trčil. Zlomil mu je nogo. Nahaja se v bolnišnici. Tudi Joseph Longer je v bolnišnici, pobilo ga je v Coal Mine, kakor se čuje se mu zdravje precej boljša. Obema želimo prav kmalu okrevanja!

Pozdrav na vse čitatelje Edinost!

Ludwig Hoge, zastopnik.

L. F.: MOJA POT PO JAPONSKEM.

(Dalje.)

Lastnik je imel redkodlakasto bradico, kakor kaka koza. Migala mu je, ko je govoril, kakor bi ga nevidna roka pocukavala za njo. Rikišaš mu je nekaj naklepetal in se smejal, ne vem, morda je dejal: "pripeljal sem ti ga, pa ga pošteno oskubi, saj zlodjevi Amerikanci imajo dovolj beličev."

Najemnino za sobo mi je Japonec zasolil večkrat višje kot pa mi je pripovedovala informativna knjiga, ki sem jo kupil v Yukohama. Ko sem izstopil iz dvokolnice so se zbrali vsi stanovalci, da si ogledajo to redko prikazen Amerikanca, ki je prišel, da prespi v njih hotelu.

Ko smo se začeli pomikati proti vratom hotela, kjer so bile tri stopnice in za njimi neke tri coklje, podobne kraljskemu zajcu, ki ga imajo po kmetih za škornje sezuvati. Tu so me vstavili in mi veleli, da moram sezuvati čevlje. Ubogal sem in sedel na stolček, ki je bil spleten iz slame. Zraven je stopila neka dekla in mi je odvezala čevlje in iste prav nalahko sezula. Zatem sem vstal in ona mi je ponudila slamnate copate okrašene z raznovrstnimi barvanimi trakovi. Poizkušal sem jih obuti pa za nobeno stvar jih nisem mogel spraviti na noge. Pogledam v copato, katero bi bil kmalu raztrgal, ko sem jo vlek na svojo nogo, pa najdem, da je znotraj predeljena. Vsa Japonska obušala so predeljena, da je v obušalu ločen veliki palec na nogi od ostalih prstov. Tudi nogavice tako izdelujejo, da imajo za ta veliki palec posebni naprstnik. In ker moje ameriške nogavice niso bile tako razdeljene za ta veliki palec, je umevno, da nisem mogel spraviti copat na moje noge. Japonska strežnica je to medtem časom zapazila, da se nahajam v zadregi, je brž hitela po japonske nogavice in mi jih je v par sekundah prinesla nazaj. Tako sem se mogel še nogavice prebiti vprico radovednih Japoncev. Ha, potem sem zlahka obul lepe barvane copatke, in ko bi bil znal se po Japonsko mrmrati pa bi bil že poln Japonca.

Nato so me odpeljali v sobo, ki je bila prevlečena z raznobarnimi papirji in okraski. Stene so bile jako slabe, niti za dotakniti se je ni bilo. Navadni papir in neke vrste omrežje odznotraj je bilo vse kar je predstavljalo steno. Če bi količjak zadeh, bi jo predril. Strežnica mi je odkazala sobo, kjer so bile na tleh krasne mehke preproge. Nekaj je zmrmlala po japonsko in pokazala z roko, da tam bom menda spal. Besed nisem razumel, razumel sem jo le, ker mi je z roko pokazala, da tam je za spati. Pokimal sem ji in odšla je.

Počasi sem pričel slačiti obleko, kar pride nazaj strežnica in prinese na neki deski malo škatljico z tlečim ogljem in na vrhu s postavljenjo skodelico napolnjeno s čajem.

Pokusil sem čaj in bil je zelo okusen, zlasti ker sem navajen, da ne vžijam nikoli kave ne čaja s sladkorjem. Sladkorja v čaju ne rabijo Japonci, morda v visokih krogih, a navadno ljudstvo ne. Toda v čaj zakuha neke dišave, ki imajo jako prijeten duh in okus.

Ko sem povzvil čaj sem se spravlil k oknu in sem gledal v noč. V sosedni hiši, ki se je nahajala onkraj krasnega vrta, sem opazil brlečo luč in v mali po japonskem načinu jako okrašeni sobi, sem zagledal malo japonsko ženo, ki je skakala po sobi in se igrala z dvema malima otrokoma. V hiši majhni, žena mala in otročki majhni kot daljce, se mi je zdela, da vidim pred seboj malo deklco, ki se igra z dvema malima dalicama.

Čez vrata je zopet vstopila strežnica, prinesla je lepo s svetlo opleteno podglavnico. Za njo je stopala druga strežnica noseč v naročju mehko zvito blazino.

(Dalje sledi.)

ŠIRITE LIST EDINOST.

V NEDELJO POPOLDNE.

Piše Rev. J. C. Smoley.

TEDENSKI KOLEDAR

- 10. po bink. — O farizeju in cestinarju. Luk. 18.
29. Nedelja — Marta, dev. Flo-
30. Ponedeljek — Abdon in Se-
nen, muč.
31. Torek — Ignacij Lojola,
spoz.
1. Sreda — Vezni apostola Pe-
tra.
2. Četrtek — Alfonz Lig, Por-
cijunkula.
3. Petek — Najdba sv. Štefana.
4. Sobota — Dominik, spoz.

SEDMA IN DESETA BOŽJA ZAPOVED. — KRIVIČNOST. POVRNITEV.

Ne kradi! — Ne želi svojega bližnjega blaga!
Ti dve zapovedi nam prepovedujeta tatvino, sploh vsake vrste krivičnosti; ti dve zapovedi nam ukazujeta povrnitev vsega po krivici pridobljenega blaga in plačilo dolgov.
Krivičnost je že po svoji naravi smrten greh; vendar ni vsako krivično dejanje, ni vsaka tatvina vedno smrten greh, ker je to odvisno od stvarine. Nekoliko centov, nekoliko nikljev še ne bo tvorilo — — — če govorimo splošno — — — smrtnega greha, kakor to zahteva narava, bistvo smrtnega greha. Vendar je nemogoče določiti absolutno in stalno pravilo; vernik naj vedno vpraša svojega spovednika, ki bo spovedanec že pravo povedal, če mu je razložil vse okolščine. Male, pogostne tatvine, izvršene z namenom, da bi končno spravil večjo svoto vkup, so smrten greh; kajti vsako posamezno dejanje je bilo izvršeno z namenom, ki zakrivi smrten greh.
Otroci greše, če krajejo svojim staršem. Istočasno pa škodujejo svojim bratom in sestram in večkrat morajo celo posli radi teh tatvin trpeti, ker pada sumnja tatvine na nje.
Posli nimajo pravice dajati miloščine od lastnine svojih gospodarjev, niti se ne smejo sami odškodovati, da si pridreže to ali ono stvar.
Pravičnost zahteva, da povr-nemo tuje blago, da popravimo škodo, ki smo jo storili, da plačamo naše dolgove. To se mora storiti, kakor hitro mogoče, in v kolikor mogoče, in temu, kateremu je mogoče povrniti; to se pravi: dolžnik upniku, in če je on umrl, njegovim dedičem; ako pa to ni mogoče, se mora to obrniti v vbogajme ali kake dobre namene. Kdor lahko povrne škodo sam, mora to storiti in ne nakladati te dolžnosti na svoje dediče.
Dolžnost povrnitve, kakor tudi plačilo dolgov gre od očeta na dediče, dediči so dolžni po sorazmerju dedščine povrniti škodo. Kakor rečeno, ta dolžnost dedičev ne veže dalje kakor za njihov sorazmeren del.
Te dolžnosti lahko odveže upnik, in odvezan je dolžnik, če ni v stanu plačati.
Kdor ne more takoj povrniti storjene škode, mora imeti namen, da to stori, kakor hitro mu bo mogoče; in če je v stanu povrniti vsaj del škode, povrniti mora ta del brez vsakega odlaganja.
Važen vzrok opravičuje od takojšnje povrnitve. Vendar, kakor rečeno zgoraj, v takih slučajih treba vprašati vedno spovednika, kako in kaj, on vam bo že pravi povedal.
Kdor noče povrniti storjene škode, ta ne more prejeti zakramentov. Bogoslovci uče: Brez povrnitve nikakega odpuščanja!
Ne prilastujmo si nikoli stvari, ki niso naše, kar bi morali pozneje vračati; in če imamo kaj v naših lasti, kar nas vznemirja, posvetujmo se s spovednikom in storimo to, kar zahteva od nas pravičnost.
APOLOGETIKA.
"Mi smo naprednjaki."
Naprednost, prosveta, to je geslo našega časa, pravijo. Kr-

ščanstvo je že davno premaga-no stališče
To pesem, prijatelj, so peli že prvi sovražniki krščanstva; pri vsakem preganjanju kristjanov so vpili: Sedaj bo pa konec krščanstva, krščanska vera bo iz-trebljena. Kmalu se je pa ved-no pokazalo, da krščanstva le še ni konec, da so na "premagano stališče" dospeli sovražniki krščanstva.
"Sit sem tega," je rekel Vol-taire, "da bi vedno poslušal, da je 12 mož zadoščalo, da so krš-čansko vero razširili; jaz bom pokazal, da zadošča en sam, da jo uniči." Voltaire-ja že davno ni, krščanstvo pa še obstoji.
Moderni napadi na katoliško trdnjavo samo dokazujejo, da trdnjava še vedno ni padla, sicer bi bili napadi že davno prene-hali.
Slabo bi bilo za Cerkev, ko bi je več ne napadali; kajti Kris-tus in Cerkev sta postavljena v "znamenje, kateremu se bo opo-rekalo."
Krščanstvo je božja, torej nez-motljiva resnica; preko te res-nice je pa samó eh napredek, na-predek v zmotah in napredek v blaznico. Rajši kot tako napred-nost imamo pa še vedno naše "nazadnjaštvo," to je mi ostane-mo na vedno starem, na vedno novem stališču krščanske resni-ce in omike. Pravi, resnični na-predek v naravnem redu hoče Bog sam, in ta napredek ni ni-koli v protislovju s krščanstvom. Temeljna resnica svetovne zgo-dovine ostane vedno ena in ista: Za Boga ali proti Bogu! Za Kris-tusa ali pa proti Kristusu!
Prvi, ki se je odtrgal od Boga, je bil Lucifer. Ko se je vdal Adam napačnemu napredku, je je bil izgnan iz raja. Kajn je bil naprednjak. Abel nazadnjak. . . . Noe-ta so imeli za blazneža, za obmejenega, ko je šel v svojo barko . . . Izraelsko ljudstvo se ni moglo meriti v svetnih stvar-eh s svetovnimi državami Ba-bel, Sýrija, Egipt, vendar je bi-lo izvoljeno ljudstvo. Mlado kr-ščanstvo so sovražili pogani, to-da ni trpelo dolgo, pa se je pri-kazalo iz katakomb in osvojilo ves svet.
Napuh je znamenje zmote, skromnost znamenje resnice.

PAVLE ZGAGA.
Vilov—Šprink, III. (Konec.)

ček? je prov resno vprašu Paj-zeljček.
— Enih dobrih 6 ur.
— Je bla takrat k s šu z duma, kasa milijonska funda še doma prvezana?
— Še očka še! Zajčka sm pu-stav za vahto pa Ogrička. Zaj-ček m je prsegu, de ne bo zbežav, pa magari če pride sam tist edi-tar tam iz 22. štrašne.
— Veš kaj Mulek, slabo vahto s pustu pr kas. Zajč bo pomigu z ušesi, k bo kaj začutu, pa jo bo pobolcu po grmuju. Ogriček — krašovska para pa še za malo južno ne zaleže. Tu sta dva fi-govca, na katera b se ti ne smu zanest? Kaj pa če pride kak orl, pa b kaso odpelu gor v franči-škansk kloštr? Sapramiš vendr, dobr de sm se tu domislui. Kar preci domu, pa preskrb pošteno vahto, de se nam kaka nesreča ne prpeti! — Kaj misliš, de bom jest potem pa čez prste gledu, če nam liljunska fond kam odpelje-jo? — Ti prkazn grda ti, de s ti taku lahkomišljen! Alo prec du-mu, pa preskrb kar sm t uka-zu drgač bo —!
— Jemnasta, jemnasta, je sto-kov Mulek in prosil: — Očka ne bodite tku neusmiljen, saj vidte de je nuč. Kam bom zdej šu?
— Tihu Mulec mulasti, kar jest ukážm se mora zgodit, pa magari če se ves svet podere! — Hitro na pot in glej, de se doma kej ne zgadi!
— Zapel si je Mulek sukunjico, potisnil si klobuček na oči in je adjš na pot na katero ga je oč-ka Pajzeljček Zafrnik paslov tako trdosrčno. Stiskal je suj je-ziček med zubmi in v sruju je na tihu preklinjal Pajzeljčka Zafr-nika, k nima niti tolko usmilje-nja do njega njegovga zvestga služabnika, kokr do navadnga psa. Še nikdar se ni čutu tku pre-varanga, tku zapostavljenga, kokr to nuč. Sovze so se mu utri-njale in kapale na tla. — Čakaj stavec! se je izvil iz njegovih prs maščevaln tih klic. Na prhodnji kanvenjci te razkrinkam, raz-galm te in pokažem članstvu, kaj si vse delal, kako si sleparu, ka-ko vleku za nos ubogo delavsko paro. Čakaj, jaz ti prebrnem tist tuj uredniški stovč in bom sedel jaz na njega. . . Čakaj ti stavec, jaz ti pokažem! Tako ne-kaku je koval maščevalne načr-te Mulek med svojo potjo.
— Mi pa smo ostal sedeč pred našim šotorm.
— Say, Zgunko! Kje imaš pa polento, k s djav, de jo boš spe-ku? sm vprašu, ker sm biv že pošteno lačen.
— Neč nejsm speku. Vlegu sm se, pa sm prec zaspav. Zdej je pa tud negrem pečt, je djav Zgunka.
— Čakaj grem pa pogledat, če je kej družga za pod zob v tist-le baksu. Stopu sm h baksu, pa sm vidu povno — nekter pravjo temu instrumet tud kastrola — vso mastno. A ha, tička sta jo splekla pa sama požrla. Tek tak

ste sucjalist, kar imate sami tu je vaše, kar imamo pa drug, je pa vsacga pu. Dobru, bom vedu za andruktrat, kakšni tički ste.
K sm se vrnu sta Zgunko pa Pajzeljček Zafrnik nejkje žla-budrala, k jeh pa nism zastopu. Neč nejsm reku — ampak uža-ljenega sm se pa čutu in kdu b se tud ne bi? — Pomagav sm Pajzeljčka vačat, k je biv tku strašansk sik, k mu je Mulek ti-sto novico prnesu, de ga je nek-dot tku strašansk napadu v E-dinost, de smo ga rejšil, de ne-jbrenu, nazadnje so pa polento sami pažrl. Tu pa nej bratovsk! Nak, tu pa že ne! Tak sucjalist so pa za berače, pa še berač b jeh aufkindal, če b pr njih tku naredl. Zlezu sm v suj šotorkč, pa nejsm nobene več zinu. V kratkem jeh mislm popovnomu pustit pa domu prdit. S takim ljudmj se jest še na sonce ne grem več grejt.
S tm koncám muje pismo in u-pam, de bom vas imev prilko hmal osebnu obiskat. Do takrat pa ostajam
Vaš Pavle.

CLEVELAND, OHIO.

Slovenecm v Clevelandu in okolici naznanjam, da imam veliko zalogo najboljših trpežnih čevljev. Vsake vrste po zmernih nizkih cenah.
Rojakom se toplo priporočam!
FRANK GABRENJA
6630 St. Clair Ave. Cleveland, O.

ROJAKI V FOREST CITY IN OKOLICI
Se priporočamo pri nakupu razne železnine in kuhinjsko pohištvo, pri nas dobite vsakovrstne barve in varniše in drugo orodje, ki se potrebuje pri barvanju, razne kotle in drugo posodo za kuho, vsakovrstno orodje za rokodelce. Imamo največjo zalogo te vrste v mestu. Prodajamo po najnižjih cenah, ki je mogoče. Delamo tudi vsakovrstno plumbersko in kleparsko delo.
Priporočamo se za obilen obisk.
BENJ. EICHHOLZER
Trgovca z vsakovrstno železnilno
527 — Main Str. Forest City, Pa.

Za organiste, pevce in ljubitelje glasbe imamo v zalogi sledeče note:

Table with columns for title and price. Includes 'GLASBA', 'a) cerkvena glasba', and 'b) svetna glasba' sections. Items include 'Bernik, Pozdravljen, pesem za mešani zbor in tenor solo', 'Foerster, Cantica socra, III. del za moški zbor', etc.

MIMOGREDE

Saksarjev ata in njih hlapec Peter sta se skregala. Ata so vsi jezni djali:
"Za tebe prismuknjenec sem že dolgo časa vedel da si neum-na pokveka!"
Peter malo jezno pomrda:
"Jaz sem Vas smatral pa za pametnega moža. Toda, kakor se je sedaj izkazalo, sva se oba stra-hovito motila."
. . .
Slišal sem, da kadar pismono-ša prinese Edinost na Lanwdale, tedaj ves potvarjalski štab mrzli-ca strese.
. . .
Očanec Zavertnik, njih Mulek in Zvonko Vseinnič pl. Luft-agent bodo te dni občutili silno trganje po glavi. Vzeti moramo na znanje to dejstvo, da je da-nes mlaj, mladi mesec. Ljudje, ki jih ima luna pod svojim vplivom so revčki. . . .
Neka grešna duša, je izlila v petkovi štev. lawndalske leščer-be nekoliko svoje prismojenosti. V dnevih silne vročine ni to nič nenavadnega. Vroče julijsko solnce ponavadi izvabi iz gnojnic in gnojšč "priljubljen" duh. Kdaj naj lawndalska koza in nje-ni pastirji smrde, ako ne v vro-čih julijskih dneih? . . .

SLOVEČI UMETNIŠKI FOTOGRAFIST
Nemeček
1439 W. 18th Street
IZDELUJE NAJBOLJŠE SLI-KE!
SVOJ POKLIC VRŠI ŽE 30-LETNO IZKUŠNJO!

BABICA
Image of an elderly woman.
Mrs. CHAS STEVENS,
2831 W. 10th St.
Indianapolis, Ind.
se priporoča Slovenkam. Imam postavno dovoljenje, jamčim točno postrežbo in sem vam pripravljena za vsako pomoč, vsaki čas. Kličite — Phone: Belmont 4072.

Lubasove harmonike
Ravnokar sem prejel veliko zalogo raznovrstnih har-monik naravnost od Lubasa. Pišite po cenik!
STEPHEN STONICH
CHISHOLM, MINN.

8 knjig za dolar
Preskrbite si zabavno in koristno čtivo za počitnice. Ni se vam treba dolgočasiti, kajti pri nas lahko dobite
1. Na negotovih potih, povest . . . \$ .35
2. Kako si ohranimo ljubo zdravje 25
3. Koledar Dr. sv. Mohorja 1921 20
4. Iz življenja za življenje, povest 20
5. Državlanski katekizem 10
6-7. Več luči, dva zvezka a 10c. 20
8. Koledar Ave Maria 1920. 25
Skupa \$1.55
Vse te knjige, naročene skupaj, stanejo en dolar. — Poština je že viteta. Naročila pošljite na:
EDINOST 1849 West 22nd Street, CHICAGO, ILL.

"MALENKOSTI"

ROMAN V ŠTIRIH DELIH.

Španski spisal p. L. Coloma iz Družbe Jezusove.

Prevedel Paulus.

Elvira je zaihtela. Začutila je z vso silo potrebo, da se oklene prijateljske roke, da se razjoka na prsih zveste prijateljice.

Markiza de Villasis jo je objela, jo pritisnila na srce in jo poljubila na čelo. Z rahlim in prisrčnim glasom ji je govorila, kakor se govori ubogemu, zapuščenemu otroku. Elvira pa je vzdihovala.

"Kaj naj storim?"

"Beži odtod!"

"Kam?"

"V Lourdes! V bližini presvete Device počakaš, da mine vihar."

"Pride me iskat!"

"Ne pride! Jaz ga zadržim!"

"Pa če bi bilo res, Marija!" — Znova se je oklenila Elvira svojih upov. "Kaj pa, če je njegovo kesanje resnično... in jaz bi ubožcu zaprla vrata..."

"To bom hitro spoznala! Pa ti ga pripeljem v Lourdes in prišli bomo vsi trije, on, sinček in jaz..."

Aj, Alfonz! Ubožec moj! Kaj naj pa z njim storim? Ali naj ga vzamem seboj?"

"Ne, pusti ga v zavodu!"

"Oh, ne, ne, tega ne! Prišel bi oče pa bi mi ga vzel! Dušo mojo! Kaj bi bila jaz brez njega? Umreti bi morala! Umrla bi!"

Misel na ljubljene sina je prevzela ubogo, oslabeledo ženo, strla njene zadnje moči, teža njene dušne boli jo je podrla — lotila se je je onemoglost.

Markiza ji je dala gorke juhe in požirek krepilnega vina in polagoma so se vračale Elvirini moči.

Napravili sta načrt: še tisto noč bi naj odpotovala Elvira v Lourdes; mademoiselle Carmagnac naj bi jo spremljala, poštna senora, odgojiteljica markizine edinke. Markiza je narekovala Elvirino pismo, ki naj bi ga dobil Jakob, ko pride v stanovanje svoje žene. Pisala mu je Elvira, da jo važni opravki kličejo iz Biarritz, da pa je pooblastila markizo de Villasis, naj v njenem imenu uredi vso zadevo in da se strinja z vsem, kar bo sta določila.

Skupno sta obe senori zajtrkovali v vili markize de Sabadell. Elvira je izročila prijateljici več papirjev in listin, da bi jih Villasisova imela pri rokah, ko se bo pogajala z Jakobom, in odšli sta skupno v Guichon, selo med Bayonno in Biarritzom. Tam so se bili naselili jezuiti, ko jih je prevrat na Španskem izgnal iz domovine, in so otvorili majhen zavod. V njem je bival tisti čas Alfonso Tellez.

Elvira se je poslovila od sinčka, ne da bi mu povedala, da odhaja. Pater rektor je prav dobro poznal Elvirine razmere in je obljubil, da razen markize Villasisove nikogar ne pusti k otroku, dokler se ne vrne mati. Dve uri pozneje sta se prijateljici poslovili na železniški postaji.

Žalostna se je vrnila Villasisova v "vilo Marija"; naročila je, da nikogar ne sprejme.

Zaprla se je v sobo in je dolgo v noč prebirala Elvirina pisma. Napisala si je za razgovor z Jakobom načrt in si ga razdelila na več točk.

Drugi dan je zgodaj vstala, je šla v cerkev, je bila pri dveh sv. mašah in je pobožno prejela sv. obhajilo. Kot morda žena si je prejšnji večer pripravila orožje, kot močnoverna žena pa si je danes poiskala v sv. obhajilu milost in pomoč božjo, da zmaga v boju.

Jutro je bilo krasno in je obetalo enega tistih lepih zimskih dni, ki razveselijo dušo, oživijo telo in ki se ob njih dvigne vreme, kot bi hotel gledati v daljavo za spomladjo.

Markiza je ljubila sonce in svetlobo in široj je odprla popoldne okna na vrt. Po stezah je odmeval Moninin smeh, skakala je čez vrh, v daljavi pa je hrumelo morje. Nedolžnost in groza, morje in otro, slabost in sila sta se združila v blagoslavno enoto.

Oprla se je na okno in je sledila z očmi svojemu angelju, ki je polnil njeno srce. Monina je bila njena vnukinja, edinica njene hčerke edinice, ki je bila umrla po porodu. Tudi oče ji je zgodaj umrl.

Voz je zaškripal po pesku.

Hitro je zaprla markiza okno in je sedla k pisalni mizi, kjer je reševala svoje običajne dopise. Služabnik je prišel javiti seniorja markiza de Sabadell.

Markiza se je premišljeno prekrizala, uprla za trenutek svoje velike črne oči zaupno v podobo presvete Device in se obrnila k vratom, odločna, resna, pa mirna, kot bi sprejemala svoje prijateljice in prijatelje v Madridu.

VIII.

V Parizu je bila dohitela Jakoba vest, da je zbežal iz Madrida don Amadeo, vojvoda de Aosta, po milosti laških framazonov začasni kralj na Španskem.

Jakobovo poslanstvo je postalo vsled tega pravzaprav brezpomembno in iznova je stal osamljen, uničen in brez denarja na svetu. Sila in muja sta mu prigovarjali, naj porabi v svoj prid dragocena pisma in papirje, ki jih je od italijanskih lož nosil seboj na dona Amadeja. Oprijel se je te misli in je nastopil novo, nevarno in polzko pot, ki ga je nazadnje pripeljala v pogubo...

Njegov namen je bil, ponuditi svoje dragoceno orožje alfonzovcem ali pa karlistovm, kakor bi pač ena ali druga stranka bila zmagovita. Da bi pa izbrisal slabi vtis, ki ga je napravila njegova nenadna prisotnost v Parizu, si je izmislil romantično zgodbo o kadini, ki jo je stric Frasquito na vso moč širil po Parizu in ki je tako "sijajno" opravičila njegov beg iz Carigrada.

Framazonom pa je moral zabrisati sled. Zato se je hotel spravi s svojo soprogo in ob njeni strani za eno leto živeti skrito, mirno in udobno življenje — seve za njen denar? Z njim je tudi mislil plačati svoje dolgove. Polagoma in brez ropota bi si pripravil tla, dokler ne bi prišel ugodni trenutek, da stopi na dan s svojimi načrti.

Sprava z Elviro je bila torej pravzaprav ključ do skrinje, katero si je napravil. In na današnjem sestanku v Biarritzu si jo je hotel pridobiti zase...

Drzen, odločen, jasnega čela in s srcem prijatelja, ki hoče svojemu drugu pripraviti iznenadenje, tako je stopil v markizino sobo.

Marija mu je hitela nasproti in mu je s prisrčno prijaznostjo stisnila roko.

"Bog te sprimi, Jakob! Kako ti gre? Ampak, dobri Bog, meni se zdi, da zate čas prav nič ne hiti! Ravno tak si, kakršnega sem te pred petimi leti videla v Bruselu. Se spominjaš?"

Prisrčno ji je stisnil Jakob roko.

VSO ODPRAVO

OD GLAVE DO NOG

si lahko kupite pri nas. V zalogi imamo najboljše trpežne obleke, najboljše vsakovrstne črevlje, klobuke, spodnje obleke, praznične in za na delo srajce, najboljše ovratnike in kravate za srajce. Kadar kupujete črevlje za praznike ali za na delo pridite k nam in dobili boste najboljše črevlje, ki si jih morete kupiti za vaš denar. Za vaše dečke imamo najboljše trpežne obleke, črevlje, kape, srajce in sploh vse, kar rabijo.

Mi Vam obljublamo, da v naši trgovini, dobite vedno najboljšo vrednost za "VAŠ DENAR"!

J. J. DVORAK & CO.

1853-1855 BLUE ISLAND AVENUE, CHICAGO, ILL.

Novi 1923 model Oliver pisalni stroj

NA PROSTO POIZKUŠNJO ZA EN TEDEN!

UČITELJI! Tu je novi Oliver pisalni stroj. Novi tihi brzi stroj, najboljši stroj, ki smo jih kdaj producirali in ponudeni so vam za ceno, pri kateri si boste prihranili najmanj od \$30. do \$50. in zraven boste dobili boljši stroj kot dosedaj.

POPOLNOMA NOV se vam pošlje direktno iz tovarne za nižjo ceno kot je še kdaj kaka izdelovalnica prodajala stroje. Novi Oliver pisalni stroj ima vzorčni črkovni sistem štev. 3. Vsak Typist, ki zna pisati na črkovni sistem štev. 3. ali 4. lahko piše na novi Oliver pisalni stroj brez težave. Je najlažji črkovni sistem za začetnike. Noben učitelj, noben trgovec, noben društveni tajnik, ali kak drugi uradnik bi ne smel biti v sedanjih dobi brez Novega Oliver pisalnega stroja. S tem si prihranite čas in delo. Oliver pisalni stroj je najbolj pripraven in praktičen pisalni stroj za vas.

PRIHRANITE \$50. — PROSTA ENOTEDENSKA POISKUŠNJA.

NOVI OLIVER je moderno izboljššan in ima mnogo stvari, ki jih drugi stroji nimajo. Je najbolj trdno narejeni stroj. Večkrat vzdrži v vodni rabi od 10. do 15. let brez popraviljanja. Priprost. Ima samo 800 kosovov: nekateri jih imajo do 2500. Nima kakih slabotnih kosov, da bi se zlomili. Predvsem pa poglejte na to nizko ceno za naša dva modela:

OLIVER ŠTEV. 9. Z novim vzorčnim črkovnim sistemom; štev. 3 je občudovanja vreden stroj. Za plačevanje na obroke stane \$55. Ako ga plačate takoj v gotovini:

\$49.50.

OLIVER ŠTEV. 11. Najnovejšo izboljššan. Z vzorčnim črkovnim sistemom štev. 3. Na mesečno izplačevanje \$75. Ako ga plačate v gotovini: \$67.50.

PIŠITE PO NAŠ CENIK — IN PROSTO POISKUŠNO PONUDBO.

PIŠITE ŠE DANES po brezplačni cenik, ki Vam opiše in predstavi v slikah pisalni stroj štev. 9. in štev. 11. Pišite po vse podrobne akte o tem stroju in o naši veliki za Vas varčevalni ponudbi. Plačevanje na obroke in prosta poizkušnja. Vi lahko pišete po Oliver stroj brez vsake obljuge. Nobene rizike. Poizkusite! Poizkusite kako stroj deluje. Potem, ako boste zadovoljni boste plačali za stroj vsak mesec nekaj. Ali pa če plačate v gotovini in si prihranite, za kolikor dobite popusta. Ako pa ne bi bili zadovoljni, ga lahko vrnete na naše stroške.

THE OLIVER TYPEWRITER COMPANY
Oliver Typewriter Building Chicago, Ill.

V VERMONT BODO VOLILI NOVEGA SENATORJA.

Montpelier, Vt. — Guverner države Vermont N. Proctor je razglasil, da se imajo vršiti dne 9. oktobra volitve za nominacijo kandidatov za izpraznjeno mesto v senatu vsled smrti ranjkega senatorja Dillinghama. Konečne volitve se bodo vršile pa 6. nov. tega leta.

"111" Cigarette

DOBRE

so! 10¢

Kupite cigarete, hranite denar.

PAIN-EXPELLER VAM BO POMAGAL!

Če je poklican Pain-Expeller na pomoč, bo BOLECINA hitro premagana ter bo mehka izgnila. Ob prvih znamenjih revmatizma, živčne potrtosti, nevralgije, bolečin, krčevitega trganja, si nabavite steklenico tega močnega, zanesljivega družinskega linimenta ter ga vdrgnite. Pristni Pain-Expeller nosi našo SIDRO varnostno znamko. Vse drugo je ponaredba. 35c in 70c. v lekarnah ali od

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 South 4th St., Brooklyn, N. Y.

ZASTAVE

bandera, regalije in zlate znake za slovenska društva izdeluje najbolje in najceneje
EMIL BACHMAN,
2107 So. Hamlin Avenue,
CHICAGO, ILL.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA, KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Naiboljšo delo, najnižje cene.

Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenske papir.

IZKAZ.

dobrotnih darov za Mladinske domače v Chicago, Ill.
PRI FARI SV. ŠTEFANA:

Mary Otrin \$1.00; Anton Pungarčar \$2.00; Palmira Janež \$1.00; Agnes Požek, \$1.00; Stef Nartnik \$5.00; Jos. Sluga \$2.00; Mary Skrlap \$1.00; Palma Dane \$1.00; Andrew Glavač \$2.00; Andi Potočnik \$1.00; Tony Markoja \$1.00; Martin Berjak \$1.00; Anton Retel \$2.00; Peter Čemažar \$1.50; Andrew Kavčič \$1.00; John Fall ml. \$1.00; Jak. Turšič \$1.00; Joe Osterman \$1.00; John Jen \$1.00; John Kozjek \$1.00; Albin Jen krajšek \$1.00; Ana Halas \$1.00; John Turnar \$1.00; Helena Kušar \$1.00; Joe M. Starič \$1.00; Brigita Spenk \$1.00; Anton Bogolin \$1.00; Miss Mary Janež \$5.00; Miss Rosie Valhtar \$2.00; Frances Dobravec \$1.00; Leo Mladič \$1.00; John Ovniček \$1.00; Jos. Mihelič \$2.00; Peter Prah \$1.00; Stefan Kocet \$1.00; Jožef Cerjanec \$2.00; John Falle \$1.00; Jacob Kranjec \$1.00; Frank Kober \$1.50; Jožef Raj \$1.00; Jožef Fieber \$1.00; Matija Hajdinjak \$1.00; Martin Fojs \$1.00; Josip Curič \$1.00; Frances Bruner \$1.00; Lucija Kurc \$2.00; Mary Lončar \$1.00; Mary Kavšek \$3.00; Marija \$1.00; John Habjan \$2.00; Antonija Oblak \$0.50; Cerkevno društvo krščanskih mater župnije sv. Štefana \$10.00; Mr. Anton Benedick \$1.00; Mrs. Magda Brišar \$0.50.

ŠIRITE LIST EDINOST

ZA NOTARSKA DELA.

Za affidavite za dobavo svojih domačih iz starega kraja, ali pooblastila, kupne pogodbe itd. se obrnite na:

JOHNA JERICHA

Javni notar

1849 W. 22nd St. Chicago, Ill.

DOLARSKI ČEKI

Cenjenim čitateljem naznanjamo, da še vedno izdajamo dolarske čeke, katere se vnovči v Jugoslaviji po dnevnem kurzu v Jugoslovanske krone. Potnikom za v Ameriko preskrbimo efektivne ameriške dolarje, ki jih rabijo za na pot.

Za dolarske pošiljave računamo sedaj sledeče pristojbine: Do \$15.00 po \$1.10. — Od \$15.00 do \$30.00 po \$1.50. — Od \$30.00 do \$50.00 po \$2.00. — Od \$50.00 do \$75.00 po \$2.50. — Od \$75.00 do \$100.00 po \$3.50. — Od \$100.00 naprej po 3/2 cen. od dolarja. H tem pristojbinam je še pridjati za vsako posamezno pošiljatev 15 centov za poštino.

BANČNI ODDELEK EDINOSTI,

1849 West 22nd Street.

Južna Kalifornija naprodaj!

Morda se Vam bo zdelo neverjetno, da z malim prvim "naplačilom" \$625 lahko postanete lastnik 5 akrov lepega vinograda z umetno namako v bližini Los Angeles, Južna Kalifornija!

Vsa zemlja leži v popolni ravnini 48 milj vzhodno od mesta Los Angeles ali pa 7 milj zapadno od mesta San Bernardino, Calif. (30.000 preb.). Krogokrog se razprostirajo stari, bogati vinogradi, krasni, vedno zeleni oranžni nasadi in vsakovrstni sadni vrtovi, med kojimi prosepajo prijazna kaliforniska mesta Upland, Ontario, Rialto, Colton, Riverside itd., lični južni bungalows (vile) ali pa živahne perutninske farme. Podnebje tod je izredno prijetno in zdravo in pitna voda izvrstna. Nova, moderna šola, stori, oljne postaje, packing house itd. vse na zemljišču farme. Šolski avtomobil vozi otroke v šolo in domov, truki koop. organizacije kokšerejev pa pobirajo jajca dvakrat na teden in dovažajo krmo na vsako perutninsko formo. Na zemljišču farme se vstavlja elektr. kare in parni železnici, poleg številnih avtobusov vsake pol ure. Zemlja je irigetana vspečež.

Odraščeni irigetani vinogradi prinašajo tu povprečne 6 — 10 ton grozdja na akter in grozdje se je prodajalo lani po \$75 — 140 tono.

Na enem akru te zemlje lahko vzdržujete do 2000 kokoši; čisti dohodek od teh se računi povprečno na \$1.50 — 2 na leto in žival.

Pridite sedaj, ko je grozdje na trtah, da si ogledate kraj in izberete svoj kos!

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite takoj na svojega rojaka. Prosim, zapišite svoj naslov razločno in pravilno.

JOE Z. LIST — P. O. BOX 1120.
LOS ANGELES, CALIFORNIA.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAČ

6217 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO.

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE. Izdeluje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in ceno.

DOMAČE PIVO!

Si naredite lahko po svojem okusu, ako kupite pri NAS:

"HMELJ IN MALT"

Zraven damo navodilo, kako zvariti dobro domače PIVO!

Prodajamo Malt in Hmelj na debelo in drobno.

MAL—TEEN—MALT—EXTRACT CO.

Jos. Bielak, lastnik

1942 W. 21st Street, CHICAGO, ILL.